

Travessera de Gràcia / Gran de Gràcia, 1979

Barcelona, 1978-1997... MANOLO LAGUILLO

2 març - 6 maig 2007

Aquesta exposició presenta un recorregut per una part important del treball de Manolo Laguillo (Madrid, 1953): la centrada en la representació de Barcelona. I ho fa a partir de la hipòtesi de l'estreta relació de la seva obra amb la construcció d'una imatge fotogràfica de la ciutat en la dècada dels vuitanta. Una època crucial per a la història urbana d'aquesta ciutat, amb els Jocs Olímpics de 1992 com a catalitzador d'una gran transformació. Encara que tota l'activitat fotogràfica de Laguillo estigui relacionada amb l'entorn urbà, les seves sèries sobre Barcelona i la seva àrea metropolitana permeten fer un seguiment del seu treball al llarg del temps.

MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona

L'exposició proposa una aproximació a aquesta obra mantenint la tensió entre la construcció d'una subjectivitat a través del treball de l'autor, per una banda, i per l'altra la construcció d'una representació històrica de la ciutat. Aquesta és, justament, una tensió característica del document fotogràfic en la modernitat.

Manolo Laguillo va començar a realitzar fotografies de Barcelona el 1978 amb una càmera de gran format, tot renovant una pràctica documental urbana que posava al dia el model de la fotografia de carrer pròpia del reportatge humanista, establert a mitjan segle XX a través del treball d'autors com William Klein o Xavier Miserachs. Laguillo adoptava un estil sec i directe, fidel al model de Walker Evans, favorable a les perspectives frontals i a les geometries simples i clares. Un estil que, en essència, no s'allunyava gaire de les convencions descriptives de la fotografia d'arquitectura i, en aquest sentit, entroncava més que cap altre contemporani seu a Espanya amb els codis i la sensibilitat de la nova topografia.

model local per als fotògrafs d'arquitectura, tot superant el model anterior establert per Català-Roca. Ho demostra el fet que des de ben aviat Laguillo va rebre encàrrecs per part d'arquitectes de Barcelona per documentar les seves obres. Particularment significatiu va ser el seu treball per a Josep Lluís Mateo, Josep Llinàs i Eduard Bru al llarg de la segona meitat dels vuitanta.

Laguillo també es un pioner de la fotografia de les perifèries de la ciutat. El seu treball del període 1979-1983 constitueix una nova cartografia de Barcelona, on els tòpics dominants de l'oposició entre el centre i la perifèria comencen a canviar. En les seves fotografies hi apareixen els polígons del Besòs, les zones industrials del Poblenou, els voltants de la zona portuària, les zones del darrere de l'Eixample, en suma, els llocs que històricament han estat al marge de les representacions de la ciutat. Realitza imatges lacòniques, descriptives, despoblades i amb un to contingudament melancòlic, tot creant una imatge de Barcelona amb un notable sentit històric, una ciutat traumatitzada sorgida de la dictadura.

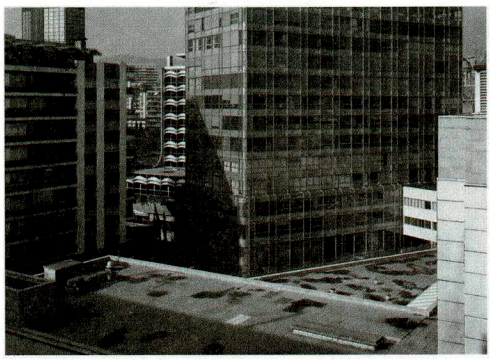

Part del darrera de la plaça Francesc Macià, 1980

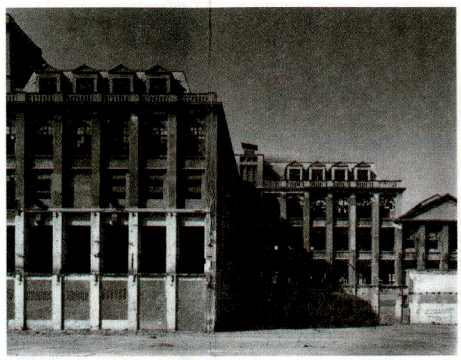

Cátex-Can Felipa, Poblenou, 1984

Diagonal, 1988

Zona olímpica Vall d'Hebron, 1990

Tocant a la Gran Via, 1994

La nova topografia era una tendència fotogràfica internacional que va catalitzar a mitjan anys setanta a partir d'una exposició cèlebre que li va donar nom: *The New Topographics. Photographs of a Man-Altered Landscape*, que comptava amb fotògrafs com Robert Adams, Bernd i Hilla Becher i Stephen Shore, entre d'altres, presentada a la George Eastman House de Rochester el 1975. Es va caracteritzar per la voluntat de posar al dia l'estil documental a partir de la recepció de les pràctiques serials del conceptualisme i, a la vegada, d'una relectura de la tradició de la fotografia topogràfica i geològica de les exploracions de l'Oest americà al segle XIX. Aquest nou documental topogràfic es caracteritzava particularment per la seva atenció als processos urbans i no era aliè a visions crítiques de l'explotació i la destrucció dels entorns naturals, derivats de les formes d'urbanisme difús propi de les grans metròpolis americanes.

La persistència d'aquest estil documental descriptiu durant més de dues dècades fa de Laguillo una figura de referència per al documentalisme urbà, particularment a Barcelona. El seu treball és indissociable de la representació de la ciutat i de les seves transformacions, i establirà un estàndard que esdevindrà un

La seva atenció cap a les zones residuals, perifèriques, cap a les acumulacions anàrquiques d'elements arquitectònics diversos no es limita a la celebració de les qualitats pintoresques de la decadència urbana, sinó que també té un valor crític. A les seves imatges, la ruïna i la nostàlgia formalitzen un potencial històric latent, que encara no s'ha esgotat, en les opcions històriques descartades, i la reclamació d'una segona oportunitat per a tot allò que el curs de la història dominant tendeix a oblidar.

El treball de Laguillo sobre les zones buides, obsoletes, improductives o en transformació i sobre les fases intermèdies d'incorporació a la vida metropolitana i al disseny urbà apunten cap a una percepció complexa del model urbà de Barcelona, i cap a una intuïció prematura del model de la ciutat difusa, que es tradueix en la seva observació dels límits d'allò urbà i de les fronteres ambigües entre la ciutat i el camp. Aquesta és d'una percepció progressivament generalitzada que acompanya al període d'intensa transformació urbana dels vuitanta als noranta. És així com es construeix una poètica de la «terra gastada», teoritzada als anys noranta per autors com Marc Augé, amb la seva noció dels «no-llocs», i Ignasi de Solà-

Morales, que introdueix el 1995 la categoria de *terrain vague* per designar les àrees urbanes incertes i com a símbol històric de la pèrdua dels grans models urbanístics moderns. Aquests autors proporcionen un marc teòric per a aquestes noves poètiques de la perifèria, simptomàtiques d'una ambivalència entre l'atracció i el refús per tot allò que es percep en el canvi de dècada com l'eventual transformació del model històric de la ciutat densa i compacta, característica de Barcelona.

Laguillo persistirà en un treball de documentar la ciutat durant la transformació dels vuitanta des de la perspectiva de plasmar tot allò quotidià i invisible, tot allò que desapareix i s'oblida, mentre fotografia els llocs clau de la remodelació olímpica, tant abans de que es produeixi el canvi, com a l'estadi de Montjuïc, a la Diagonal o el port, com durant i després de les grans obres, com a la Vall d'Hebron o la construcció d'infraestructures viàries a la zona de Collserola.

L'exposició inclou aquests dos àmbits. El primer arrenca amb els treballs inicials de Laguillo entre 1978 i 1983, i acaba amb una sèrie realitzada a la zona fronterera amb L'Hospitalet el 1997, passant per uns moments clau de la transformació olímpica des de la segona meitat dels vuitanta. La segona sala presenta un treball actual, realitzat amb tecnologia digital, que documenta una sèrie d'exploracions fotogràfiques per les perifèries actuals de la ciutat, recorrent les fronteres naturals de l'àrea metropolitana, les valls del Llobregat i del Besòs fins a la serralada de Collserola. Així, l'exposició reconstrueix el gran procés de transformació dels vuitanta, iniciat a petita escala a partir del discurs de la «recuperació de Barcelona», proposat per Oriol Bohigas, que culmina la dècada posterior amb el desbordament dels límits municipals.

ACTIVITAT ENTORN A L'EXPOSICIÓ

Curs
La construcció fotogràfica de Barcelona
De març a juny de 2007
Dirigit per Jorge Ribalta i Joan Roca
Inscripcions: Arxiu Històric de la Ciutat, Casa de l'Ardiaca, tel. 93 318 11 95, de 10 a 14 h
Places limitades

VISITES GUIADES DIÀRIES

(Incloses al preu de l'entrada)

Feiners i dissabtes, a les 18h
Diumenges i festius, a les 12h

Dilluns en **anglès**
Dimecres, dijous, dissabtes i diumenges en **català**
Divendres en **castellà**

PUBLICACIÓ

Barcelona, 1978-1997... MANOLO LAGUILLO.
Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona.
Amb textos de Jean-François Chevrier, Manolo Laguillo, Jorge Ribalta, Saskia Sassen i Ignasi de Solà-Morales.
Edició en castellà (amb traduccions a l'anglès).

NIVELL 1

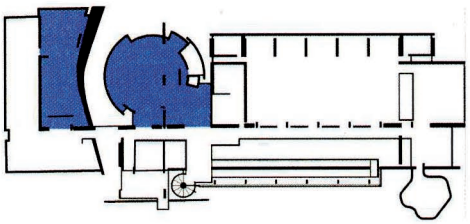

Museu d'Art Contemporani de Barcelona

Plaça dels Àngels 1
08001 Barcelona
www.macba.es

Horaris
Feiners, d'11 a 19.30 h
Dissabtes, de 10 a 20 h
Diumenges i festius, de 10 a 15 h
Dimarts no festius, tancat
Dilluns, obert

Patrocinador de comunicació:
elPeriódico

Amb el suport de:
iCat fm